

חכמת נשים

פרשת וילחי התשוב"ד

ברכת הבנים

בפרשתנו נקרא בעזרת ה' שיוסף מביא לפני יעקב את בניו מנשה ואפרים, "ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך", ואז ביון אותם יעקב: "המלאך הגואל אתי מכל רע יברך את הנערים, ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק, וידגו לרב בקרב הארץ".

ויוסף רואה שאביו שם את יד ימינו על ראש אפרים ואת שמאלו על מנשה, ומנסה להעביר את ידיו, ואמר לאביו: "לא כן אבי כי זה הבכור שים ימין על ראשו". "וימאן אביו, ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים". והוסיף לברך אותם לאמור "בן יברך ישראל לאמור ישימך אלהים כאפרים וכמנשה".

"ישימך אלהים כאפרים וכמנשה" - היא הברכה שאנו מברכות את הילדים עד היום הזה. ובהבנת ברכה זו יש ביאורים רבים.

שהרי קשה מאוד כי מנשה הוא היה הבכור ומעלתו גדולה מכיון שבאותו זמן עבודת הקרבנות היתה ע"י הבכורות, וכן הוא היה עוסק בעניני הבית מופקד על כל בית יוסף המוציא והמביא והנכון הוא אם כן לברך קודם את מנשה.

אלא בא יעקב אבינו ללמד כי אין כמו מעלת התורה, כיון שאפרים היה בבית יומם ולילה ועסק בתורה עם יעקב, (כי יוסף לא רצה לבוא אל אביו כדי שלא ישאל אותו מה היה עם האחים ומה עשו וכו' ולכן שלח לבנו אפרים לשבת שם) וא"כ אפרים היה תלמידו של יעקב אבינו ומי הוא הגדול? אפרים שעוסק בתורה כל היום, או מנשה שעוסק במצוות ובעבודת הקרבנות. ומלמד אותנו יעקב אבינו כי מי שלומד תורה הוא חשוב יותר ממי שעוסק בקרבנות ועוסק בצרכי ציבור.

כמו שדרשו רבותינו "יקרה היא מפנינים" יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים לקודש הקדשים, שאפילו אהרן הכהן שהוא קודש קדשים, כמש"כ "ויבדל אהרון להקדישו" (דב"ה א' פכ"ג) אפילו הכי משה רבנו הוא איש האלהים והוא כשר לפני המלך, לכן אפרים קודם למנשה.

אלא שיש לשאול עדיין מדוע אומרים דווקא "כאפרים וכמנשה", ולא כאחד משאר השבטים.

ולכן יש מפרשים שאמרו יעקב ליוסף, "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי", כי י"ב השבטים אין בזה גדולה שיהיו צדיקים ות"ח כי הם גדלו בביתם של יעקב ויצחק, מקום שבדאי יגדלו להיות ת"ח,

המשך בעמוד הבא

דברים יקרים מלב אל לב
מאת הרבנית
נעמי שמואלי תליט"א
אשת חבר

למו"ר ועט"ר הגה"צ
רבי בניהו שמואלי שליט"א
ראש ישיבת המקובלים
"נדר שלום" תב"ץ

גליון מס' 261

אשרת
חיל
מי ימצא
ורחוק
מפנינים
מנרה

הכפלת ניסים

אולם מנשה ואפרים שגדלו בתפנוקים של בית מלך וגדלו במצרים בסביבה של עובדי ע"ז בסביבה של טינופת ופיתויים עם ערוות הארץ, ועם כל זה היו לגדולים לכן אמר יעקב "לי הם". ולכן בירך "בך יברך ישראל לאמר ישימך אלהים כאפרים וכמנשה", כי ידע מה יהיה עם הבנים בדורות שלנו, שהם יצטרכו כח עצום לעמוד במצבים קשים בזמן שהרחוב קשה מאוד ויש פיתויים גדולים לכן בירך אותם שיהיו כאפרים וכמנשה – שאע"פ שהיו במקום קשה בכל זאת שמרו את עצמם והיו צדיקים.

ואומר הרב כתב סופר: רבי יונתן בן עוזיאל אומר על פסוק "ישימך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה" כשאדם מכניס את בנו למילה אומרים לאבי הבן את הפסוק הזה, ומברכים את הנער - "ישימך אלהים כאפרים וכמנשה", ומה פירושו, אלא מברכים את האדם שהבן שלך יהיה "כאפרים" - קודם כאפרים שילמד תורה ויהיה בעל תורה ויזכה לתורה כאפרים, ואח"כ "וכמנשה" - שיתן לו הקב"ה פרנסה ועושר וכל מה שצריך, וזהו "וישם את אפרים לפני מנשה" - קודם כל "כאפרים".

ובכל זאת קשה מדוע יעקב לא ביקש מיוסף שיביא את בניו הפוכים את מנשה לשמאלו ואת אפרים מימין כדי שלא יצטרך להפוך את ידיו כל כך בגלוי, והיה צריך יעקב להקפיד שמנשה לא יפגע מכך שהקדימו את אחיו הקטן, ולא רק זה אלא סבו מעקם את ידיו בשביל כך.

אלא ישנו ביאור נפלא כי יוסף זכה למעלה גדולה שלא שולט עליו עין הרע, "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין", ובכלל זה שלא שולט עליו לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות.

ראה יעקב אבינו שגם בני יוסף קבלו ברכה זו והם אוהבים זה את זה ולא מקנאים ח"ו או רודפים איש את אחיו. ולכן אמר יעקב אבינו, כך אני רוצה שיברכו כל איש מישראל את בניו שלא תשלוט בהם קנאה ושנאה ותחרות, כמו שמנשה לא קינא ולא הפריע לו, שיעקב אבינו שם על אחיו הקטן את יד ימינו. ה' יזכינו לראות נחת מכל יוצאי חלצינו שיהיו אוהבים זה את זה ומסייעים זה לזה, שזוהי השמחה הכי גדולה של ההורים.

בפרט בתקופה זו שאנו זקוקים כל כך שלא יהיה קנאה ושנאה ותחרות, אלא אחדות גמורה, זכות יוסף צדיק תגן עלינו לקרב את הגאולה במהרה אמן כן יהי רצון

בברכת שבת שלום

נעמי שמואלי

מעשיות וחיזוקים

על רבינו מרדכי שרעבי זע"א

קם על רגליו

סיפר הרה"ח המקובל ר' אליהו חמד ע"ה, שיום אחד הגיע אל רבינו זיע"א בזמן קבלת הקהל, נכה צה"ל, שנפגע באחת המלחמות, שמו ר' חיים מוחה הי"ו, והוא היה מרותק לכסא גלגלים, ומשפחתו הביאוהו אל רבינו זיע"א שיברך אותו שיבריא.

המשמש בקודש פנה אל רבינו לשאול מה לעשות לו, אמר לו רבינו שיקרא לו שיבוא, ורבינו ראה אותו מרחוק ואמר לו: 'תבוא אלי'.

באותו רגע הרגיש מלמולים בידי וברגליו, והסתכל על רבינו בפליאה כמה פעמים. ורבינו חוזר ואומר לו שוב: 'בוא אלי'... ולפתע קיבל כח בידי וברגליו, ולהפתעת כל הנוכחים, קם מהכסא, ובא אל רבינו ברגליו ממש, ונעשה נס גלוי וקידוש השם גדול.

פנה אליו רבינו ואמר לו: מעתה תקבל על עצמך להזהר בשמירת השבת, כשרות וטהרה. וקיבל על עצמו, ורבינו בירך אותו ברפואה שלימה. וכן היה שחזר לביתו ללא כסא גלגלים, ועד היום ב"ה הוא בריא ושלם, ויש לו חנות בירושלים.

עוף ממולא לשבת (לחמין, או לכל סעודה)

המתכון להכנת 3 עופות אפשר להפחית כמויות לפי הצורך

המצרכים:

3 עופות שלמים

1.5 ק"ג בשר טחון (או לחילופין חזה עוף קצוץ)

1.5 כוסות בצל מטוגן יבש

2 כפות גדושות פפריקה מתוקה בשמן

2 כפיות בהרט למילוי עופות

3.5 כפות (ח"פ) מלח

1 כוס שמן

1 ק"ג אורז מנוקה

שקית קוקי גדולות (50 ס"מ)

אופן ההכנה:

הכנת המילוי:

הכניסי לסיר גדול את השמן והבצלים וטגני מעט בזהירות שלא ישרף, הוסיפי 2 ליטר מים, והוסיפי את התבלינים (פפריקה ובהרט ומלח), הכניסי את הבשר הטחון לסיר, פרקי את הבשר הטחון ע"י מזלג לפירורים, והוסיפי עליו את האורז, הוסיפי מים שיכסה את האורז והבשר ב-2-3 ס"מ, הרתיחי, כסי את הסיר, ובשלי על אש נמוכה ל-20-30 דקות.

הכנת העוף ומילוי:

מרחי פפריקה מתוקה בשמן על כל העוף מבחוץ, ואח"כ מרחי גם שמן, הכניסי כל עוף בנפרד לשקית קוקי, מלאי את מילוי האורז (לאחר בישולו) לבטן העוף, קשרי את שקית קוקי ע"י קשר (לא ע"י החוט ברזל משום סכנה), הניחי בתבנית ואפי שעתיים בתנור שחומם ל-200 מעלות.

לאחר הוצאתו מהתנור, קררי מעט ועטפי מבחוץ היטב בנייר כסף.

ניתן להקפאה ולהפשיר ביום שישי, לשמור במקרר, ולאחר סעודת ליל שבת (אם את רוצה את זה לשבת בבוקר) להניח על פלטה (הדלוקה מערב שבת כמוזבן).

לבריאות ובהצלחה
שבת שלום